

העם

מטרייה וחמרי רעל

לאורחי ישראל, שמונניו משך שבועיים על ידי מחול מטורף (אך מעניין) של הסתה, תכונות למהפכה ולמהפכה נגדית, היה זה שבוע של יריות המתה. יחד עם שמש האביב הזר השיעמום, השתררה דממה במדינה, בה התהלכו רוחות העבר הנשכח בדמות משפט יעקובוביץ.

אולם דממה זו שכתוף המדינה מילאה תפקיד חשוב: היא איפשרה להדים הרחוקים של רעמי הסערה המרחבית להגיע לאזניו של האזרח. המקום בראש בעמודים הראשונים של העיתונים התפנה לידועות שהן חשובות לחיי האזרח הישראלי, בחשבון הסופי, ותרם מאשר הפגנה תלאביבית או משפט ירושלימי: זעזועי האדמה מתחת הרגלי המהפכה הנגדית במצרים, ההתפצצות העממית בטרניסיה, הנאומים האחרונים של שישאקלי ה"סורי.

היו אלה רעמים רחוקים. אולם כשיורדים גשמי זעם בסוריה, מוטב לאזרחי ישראל להכין את מטרייתו. וכאשר מוכרסם הארבה את עלי העצים בסעודה, מכין החקלאי העב"י את חמרי הרעל לשרותיו. הלהבות המאיימות עתה את האופק מצפוני, מדורם ומזרח למדינת ישראל, מן הראוי שתענה גם הן את האזרח למחשבה.

המעמד השני

במקום רגליים קטועות

בסוף המאה שעברה היו קציני הגיוס של צבא הצאר ברוסיה עוברים מבית לבית, מטיילים את בני גיל הגיוס להתאיץ בקסרק'טינים. בבתים יהודיים רבים נכוננו להם הפיתות מועצות: יוצאי הצבא גילו לגייסים רגל קטועה אצבע או יד חסרת-בוהן, אילצו אותם בכך לכולל את שנותיהם בין הפטורים מגיוס. בארצות המזרח קמו יהודים את ה"שיחרור משרות צבאי במחיר דינרי זהב, אותם שילשלו לקופות שליטי ארצותיהם. השנה נסתבר, שמחיר השיחרור משרות חובה בצה"ל, הוא וול יותר.

100 ל"י ומפורת, לאחר שהושלמה העלייה מעיראק בשנה שעברה סובב אלמוני, שהציג את עצמו כמזמחה לכ"ל מיני דוביים בין העולים העיראקים במערכת כפר-אנוני, הציע שחרור משרות בצה"ל, תמורת מאה לירות. הסברו הפשוט: כל מה שעליך לעשות הוא לפקד המרשם שתאריך הלידה שנמסר על ידך לפקד המרשם בשדה התעופה, איגוד מדוייק, לתבוע את שינויו לתאריך שמעבר לגיל הגיוס. העדים המספיקים: קרוב המשי פחה. את היתר הבטיח האלמוני לסדר בעצמו לכולל את הסידורים במחיר. לאחר שהתקשר עם עורך-דין תלאביבי, שהגיש עבורו תביעה לשינוי תאריך לידה לביית-המשפט, נמצאו קופצים, בעיקר פרסים, עיראקים ורומנים, שנוכרו: דורות רבים של משפחותינו עשו את אותו הקבר בחוף ארץ, כדי להשתחרר משרות חובה צבאי, למה לא נמשיך במסורת? והעניין החל להתארגן כעסק מכני למגננות שלם של סוכני-שיחרורים במחנות העולים

הכפר. השנה החל המו"מ מחודש. הערבים דרשו 1840 ל"י עבור טון שמן, הממשלה הציעה 290 ל"י — אותו מחיר שהציעה לפני שנה וחצי, אף כי בינתיים העלתה את מחירי רוב המצרכים. הערבים הלכו לעורך-הדין הערבי נקאר, שהגיש צרעל-תנאי נגד הממשלה בבית-המשפט העליון, הודיעו על כך לממשלה.

ועורכי דיני תלאביביים. כאשר, כשלושה חודשים לאחר הגשת ה"תיק הראשון לבית-המשפט המחוזי בתל-אביב, נצטברו בזמירותו 310 תיקים דומים, הפך הדבר לבעייה משותפת למחלקת רישום החושבים, לצה"ל ולשופטי בית-המשפט, אשר פקידיו ראו בה בדיחה עוקצנית, אותה סיפרו לעורכי-דין נכבדים: "איך הפרנסה? נשלח לכם תיקי תאריכים — תעשו כסף". פחות מבדח היה מצבו של השופט המחוזי כאשר ניצב לעומתו תימני, עולה חדש, תבע שינוי תאריך לידתו מ-1928 (אותו רשם הפקיד בעות, מפני שהוא לא הבין את השפה שלי"י). 1922. ההוכחה: ספר תנ"ך, במקום תעודת לידה, בו רשומה שושלת ה"משפחה, ארוכת המסורת, על תאריכי הלידה של בנייה.

איש ארירמא, ג'מיל עבדאללה נחלי כל הכוחות המזויינים של מדינת ישראל

ההיסטוריה היהודית אומרת שכך צריכים לנוג באזרחים מבני המעוט?"

הכנסת הכלבים נבחו

ישנו פתגם ערבי עתיק — אוי לכלבים שאינם יודעים לנבוח! אמר מוכתר של כפר ערבי. הוא התכוון לתמשה חברי הכנ"ס הערביים התומכים במפא"י והנאלצים להצביע בעד חוקים המכוננים במישורין נגד בוחריהם. כשעלתה בשבוע האחרון הצעת חוק האזרחות על שולחן הכנסת, לקריאה שנייה ושלישית, נראה שהפתגם העתיק צדק. גם מגביריקול חוק לא יכול היה לדמות את לחש הערבים לקול חייה המגינה על גוריה.

כל חברי הכנסת הבינו שהחוק מתכוון לערבים בלבד. כי האזרחות היהודית מסודרת ע"י חוק השבות, המקנה למעשה אזרחות אוטומטית לכל יהודי העולה לארץ. ה"שאלה היחידה היתה אם יש לדרוש מיהודי עולה, ההופך מיד אזרח ישראל (אם לא ה"י אזרחותו הקודמת או לא.

אמר הרוב: לא, אחרת יפגע הדבר בעלי ייה האנגלו-סאכסית. אמר מאיר וילנר, הח"כ הקומוניסטי: "מה מונע בעד גגרלים (אמריקאים) להיות בעת ובעונה אחת אזרחים ישראלים? ייתכן שיבואו לכאן אלפי חיי"לים אמריקאיים ויהיו אזרחים ישראלים!" הוא התעלם רק מברר אחד: אם אמנם תרצה אמריקה (או רוסיה) לשלוח כמה רבבות חיילים לישראל, שיוכלו לשרת בצבא ולב"חור לכנסת שלה, (יהודי הוא יהודי — אם יהיה גנרל אמריקאי או פוליתרוק סובייטי) קשה להניח שהעורך הטכני בהודעה של ויתור על האזרחות הקודמת תמנע אפשרות כזאת.

אלף לילה זלילה. אך הקרב האמיתי פרץ כשדובר על הקניית האזרחות הישראלי לית ל-170.000 הערבים במדינה היושבים בה באופן חוקי. צעק אמיל חביבי, הח"כ ה"מקסיטי" שהשתחרר: "חוק זה מגניע על דרכם של בני הארץ הערבים ארבע חידות, דוגמת החידות באלף לילה ולילה, ועל כל ערבי לפתור אותן לפני שירכוש אזרחות ישראלית, ואם לא יוכל לפתור חידה אחת, ימצא עצמו תלוי באויר ללא מולדת..." משמעות החוק, שהטיל על כל ערבי לה"י כיח ארבעה פרטים שקשה מאד להוכיחם *

ארבעה התנאים: על הערבי להוכיח ש"היה נתין פלשטינאי, עליו להיות רשום ב"מירשם האוכלוסיה לפני שנה, עליו להוכיח שהוא תושב ישראלי, ועליו להוכיח שישב בתחום ישראל מיום הקמת המדינה עד היום, (או, בכפריים שסופחו למדינה לפי הסכם ר"ד דוס, שלא עזב את כפרו מיום הקמת המדינה שעה שהכפר היה עדיין ססס ירדני.

200 כדורים באויר. אולם לממשלה לא היתה סבלנות לחכות לפסק-הדין. ביום השני לפני שבועיים הופיעו בכפר 12 פקחים ו-3 שוטרים, התפרצו לבית ג'מיל עבדאללה, נטלו מן הקיר את רובה הצידי (עליו יש לו רשיון), החלו שופכים את השמן שלו לתוך לחיבתו שהביאו עמם. אנשי הכפר התקדו לפני הבית.

על מה שקרה אחרי כן יש ויכוח. מספר ג'מיל: "כשראו השוטרים את ההתקלות, קראו לתגבורת. בא קצין ו-4 שוטרים נוספים. הקצין פקד לפור את האנשים בכוח. השוטרים הכו את האנשים והנשים בלי רחמים, גם נשים הרות. אשה זקנה הוכתה, שוכבת עד היום בבית-החולים בנצרת. בחור שראה כיצד מכים השוטרים את אחורו, ניסה להגן עליה, הוכה עד שהתעלף. השוטרים ירו למעלה מ-200 כדורים באויר. אולם הקהל לא התפורר. יצאתי עם נכבדי ה"כפר, השקטתי את הנשים. בינתיים בא ע"י רך-הדין שלנו, הראה לשוטרים צו (על-תנאי) של בית-המשפט נגד הממשלה. בשעה 9 בערב הסתלקו השוטרים, אסרו 25 תושבים, רצו לאסור גם 3 נשים, אך ביקשתי אותם שלא יקחו אותן. הם אסרו גם את עורך-הדין (מפני שבא לאזור הנמצא בתחום ה"ממשל הצבאי, בלי רשיון לכך).

אווירון מע"ל לכפר. למחרת היום, עם עלות השחר, נפוצה בכפר שמועה מאימת: "הכפר מוקף!" ואמנם, בגשם השוטף ש"ירד נראה הכפר מוקף ע"י כ-500 שוטרים מזויינים ברובים מכודנים ותבושים כובעי פלדה כשעשרה קצינים מפקדים עליהם. טו"ענים אנשי הכפר: אפילו אווירון חג מעל לכפר.

ג'מיל עבדאללה, שיצא לקראת הקצינים, הזמינם לבוא לביתו, למען לא יירטבו יתר על המידה בגשם. הוא הראה לקצין אהרון סלע, מפקד משטרת חיפה, את צו בית-המשפט. פט. הקצין התקשר כמה פעמים באלחוט עם משרד המסחר והתעשייה בחיפה, אך לא הצליח לשכנעו להפסיק את הפעולה. פקד סלע: להמשיך בהתרת השמן, העיר לע"י בים (לדבריהם): אם לא תמסרו את השמן מרצונכם, איני אחראי מה שיקרה לכפר. ה"ערבים הסכימו לא להתנגד, אך דרשו אישור בכתב שהשמן נלקח מהם שלא ברשותם. בשעה ארבע וחצי הגיע לכפר טופס רשמי של צו בית-המשפט העליון, הקובע כי פגור לת הממשלה היא בלתי-חוקית, וכי אין הע"י רבים חיובים למסור את השמן לממשלה. אולם השוטרים המשיכו להעמיס את השמן על מכוניותיהם, ובאותה שעה עבר אחד ה"קצינים ברחובות הכפר, אסר את האנשים שהשתתפו, לדעתו, בהתקלות של יום את"מול. לבסוף באו לאסור גם את ג'מיל ע"י דאללה עצמו, אך לא ביצעו פעולה זו. "דא נזוז לעולם!" כשנשאל ג'מיל מדוע אינו פונה אל חברי-הכנסת הערבי (מתומכי מפא"י) שבהר עבורו, משך בכת

המעמד השלישי

מסחר מכוון

כל הכוחות המזויינים של מדינת ישראל באו לערוך מלחמה על ארירמא! אמר ג'מיל עבדאללה נחלי, בן ה-72, בעל זקן שבינה ועיניים חומות לוהטות, הצביע על הולדת ה"פרוזה והמקעה השבור של מדרגות ביתו, הבית הגדול והיפה ביותר בכפר ארירמא, שהוא אחד הכפרים הגדולים (2500 נפש, 18.000 דונם) והיפים ביותר בגליל המרכזי. צרותיו של ג'מיל עבדאללה החלו לפני שנה, כשהממשלה פקדה עליו למכור את יכול היות שלו במחיר שנראה לו כאפסי. ג'מיל הלך אל חברה שמן (השייכת לסולג'י בונה). הציע לה את הסחורה. החברה הסכימה לשלם מחיר שעלה פי שתיים על המחיר שנקבע ע"י הממשלה. אולם מאחר שלא יכלו להסכים על דרך קביעת הכמות, לא בוצעה המכירה. הממשלה הפקיעה את הש"מ, אך השמן נשאר מונח בחביותיו בבתי

